

FINANSUTSKOTTETS BETÄNKANDE 47/2010 rd

Regeringens proposition med förslag till lag om inkomstskatteskalen för 2011 samt ändringar av vissa skattelagar

Regeringens proposition om temporär förlängning av giltighetstiden för donationsavdraget för fysiska personer

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 16 september 2010 en proposition med förslag till lag om inkomstskatteskalen för 2011 samt ändringar av vissa skattelagar (RP 122/2010 rd) och den 16 september 2010 en proposition om temporär förlängning av giltighetstiden för donationsavdraget för fysiska personer (RP 258/2010 rd) till finansutskottet för beredning.

Finansutskottet lämnar ett gemensamt betänkande om ärendena.

Lagmotionerna

Utskottet har behandlat följande motioner i samband med propositionerna:

- LM 66/2009 rd — Tuija Nurmi /saml: Lag om ändring av 57 § i inkomstskattelagen (15.10.2009)
- LM 16/2010 rd — Päivi Räsänen /kd: Lag om ändring av 57 § i inkomstskattelagen (21.4.2010)
- LM 60/2010 rd — Mikko Kuoppa /vänst m.fl.: Lag om ändring av 92 och 106 § i inkomstskattelagen (30.9.2010)

Beredning i delegation

Ärendet har beretts i finansutskottets skattedelegation.

Sakkunniga

Skattedelegationen har hört

- specialmedarbetare Ilkka Lahti, överinspektör Timo Annala och finanssekreterare Fransiska Pukander, finansministeriet
- överinspektör Helena Hynynen och överinspektör Matti Merisalo, Skatteförvaltningen
- utredningschef Eugen Koev, Akava rf
- ledande skatteexpert Tero Honkavaara, Finlands näringsliv rf
- avdelningschef Tomi Viitala, Centralhandelskammaren
- direktör Timo Sipilä, Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry
- ekonomisk expert Helena Pentti, Finlands Fackförbunds Centralorganisation FFC rf
- sakkunnig i skattefrågor Henrik Rainio, Finlands Kommunförbund
- direktör Anna Lundén, Företagarna i Finland rf
- chef för juridiska ärenden Vesa Korpela, Skattebetalarnas Centralförbund rf.

Skriftligt utlåtande har lämnats av
— Finansbranschens Centralförbund rf

— Finlands universitet UNIFI rf
— finansministeriet.

PROPOSITIONEN OCH LAGMOTIONERNA

Proposition RP 122/2010 rd

Propositionen innehåller ett förslag till progressiv inkomstskatteskala som ska tillämpas vid statsbeskattningen för 2011.

Inkomstskattelagen ska ändras så att arbetsinkomstavdragets högsta belopp och inflödesprocenten samt grundavdragets högsta belopp höjs, koefficienten för beräkning av pensionsinkomst-avdraget vid statsbeskattningen höjs och minskningsprocenten sänks och att minskningsprocenten för pensionsinkomst-avdraget vid kommunalbeskattningen sänks. Förlust som har uppkommit vid överlåtelse av egendom dras av från vinst som erhållits vid överlåtelse av egendom under skatteåret och de fem därpå följande åren. Dessutom ändras bestämmelsen om generationsväxling så att rättelse av anskaffningsutgiften i samband med att egendom överläts vidare även inkluderar justering av den presumtiva anskaffningsutgiften.

Lagen om beskattningsförfarande och mervärdesskattelagen ändras så att Skatteförvaltningen får verkställa jämförelseuppgiftsgranskningar även i kreditinstitut.

Bestämmelserna om rättelseyrkanden i fråga om inkomstbeskattningen och arvs- och gåvobeskattningen föreslås bli kompletterade med att rättelseyrkande ska behandlas utan ogrundat dröjsmål.

Lagen om Skatteförvaltningen ändras temporärt så att det blir en lagstadgad uppgift för Skatteförvaltningen att tillhandahålla elektroniska identifieringstjänster för organisationer.

Propositionen har samband med budgetpropositionen för 2011 och avses bli behandlad i samband med den.

Lagarna avses träda i kraft vid ingången av 2011. Lagen om inkomstskatteskalan för 2011 tillämpas på beskattningen för 2011. Bestämmelsen om förlust som har uppkommit vid överlåtelse av egendom tillämpas första gången på

förluster som har uppkommit under skatteåret 2010. De övriga ändringarna i inkomstskattelagen tillämpas första gången vid beskattningen för 2011. Ändringen av lagen om Skatteförvaltningen föreslås gälla från ingången av 2011 till utgången av 2013.

Proposition RP 258/2010 rd

Ikraftträdandebestämmelsen i lagen om ändring och temporär ändring av inkomstskattelagen föreslås bli ändrad så att giltighetstiden för det donationsavdrag för fysiska personer som är avsett att vara tidsbegränsat förlängs med ett år. Samtidigt föreslås motsvarande ändring i ikraftträdandebestämmelsen i lagen om temporär ändring av 16 § i lagen om beskattningsförfarande.

Fysiska personer och dödsbon ska i beskattningen för 2011 från sin förvärvsinkomst fortfarande få dra av en penningdonation på minst 850 euro och högst 250 000 euro som gjorts för att främja vetenskap eller konst till ett universitet eller en högskola.

Med stöd av lagen om beskattningsförfarande ska universitet och högskolor lämna behövliga uppgifter till Skatteförvaltningen om donationer som är avdragbara.

Propositionen hänför sig till budgetpropositionen för 2011 och avses bli behandlad i samband med den.

Lagarna avses träda i kraft vid ingången av 2011 och gälla till utgången av 2011.

Lagmotionerna

LM 66/2009 rd. I lagmotionen föreslås det att alla ekonomiska bidrag till partier eller enskilda kandidater vid kommunalval, regionala val, riksdagsval, val till Europaparlamentet och val av republikens president ska vara avdragbara för donatorn i beskattningen. Bidragsgivarna kan

vara företag, sammanslutningar eller personer. Bidraget är skattefritt för mottagaren oberoende av eurobelopp.

LM 16/2010 rd. I lagmotionen föreslås det att 57 § i inkomstskattelagen (1535/1992) ska kompletteras med ett nytt 3 mom. om att en sammanlutning, en fysisk person och ett dödsbo vid beskattningen ska få dra av en donation till utvecklingssamarbete med vissa begränsningar. Penningdonationen bör vara minst 850 och högst 50 000 euro och mottagaren bör vara en etable-

rad finländsk frivilligorganisation för utvecklingssamarbete.

LM 60/2010 rd. I lagmotionen föreslås det att grundavdraget vid kommunalbeskattning ska höjas från 2 200 till 3 000 euro från och med beskattningen för 2010. Därefter bör nivån höjas ytterligare.

I motionen föreslås det vidare att vårdarvodet till närståendevårdare ska vara en skattefri ersättning.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Motivering

Utskottet tillstyrker propositionerna utan ändringar.

Ändringarna i skattegrunderna

De ändringar som föreslås i inkomstskattelagen är huvudsakligen årliga justeringar i avdragsnivån för att beskattningen inte ska skärpas till följd av att inkomstnivån och löntagaravgifterna har stigit. Motsvarande justering föreslås i skattegrunderna för pensionsinkomsten för att beskattningen av den inte på någon som helst nivå ska bli strängare än beskattningen av en löneinkomst av motsvarande storlek. Dessutom ska det högsta grundavdraget höjas en aning för att stärka låginkomsttagarnas köpkraft.

Den återstående skattelättnadsmarginal som fanns bland målen i regeringsprogrammet ska alltså inte utnyttjas i inkomstbeskattningen nästa år. Den nya lagen om inkomstskatteskalen och de föreslagna ändringarna i inkomstskattelagen får en effekt på sammanlagt 446 miljoner euro jämfört med skattegrunderna för i år. Ändringen i skattegrunderna för förvärvsinkomster utgör omkring 400 miljoner euro, ändringen i skattegrunderna för pensionsinkomsten ca 30 miljoner euro och det höjda grundavdraget omkring 16 miljoner euro. Kommunernas skattebortfall ska kompenseras fullt ut med höjda statsandelar.

Utskottet anser att de föreslagna ändringarna är motiverade. De stöder hushållens köpkraft och den inhemska efterfrågan och upprätthåller sysselsättningen. De beaktar samtidigt osäkerhetsfaktorerna i den ekonomiska utvecklingen eftersom den återstående skattelättnadsmarginalen för att lindra beskattningen av arbete inte utnyttjas.

Övriga ändringar

Granskning av jämförande uppgifter. Den behöriga propositionen innehåller en principiellt viktig ändring som medger granskning av jämförande uppgifter också i kreditinstitut. En sådan granskning skiljer sig från en vanlig skattegranskning på den punkten att uppgifter bara samlas in för beskattningen av någon annan skattskyldig. Hittills har sådana granskningar varit möjliga i andra företag men inte i kreditinstitut. Nu ska begränsningarna alltså slopas.

Utskottet anser att den föreslagna ändringen är behövlig och motiverad. Jämförande uppgifter från bankerna medger en effektivare skattekontroll inte minst av internationell investeringsverksamhet. Uppgifterna är till nytta också vid annan skattekontroll och Skatteförvaltningens riskanalyser. De ger också värdefull extra information för arbetet mot svart ekonomi.

Enligt utskottets mening bör Skatteförvaltningen ha gratis tillgång till jämförande uppgif-

ter av kreditinstituten, precis som de har tillgång till uppgifter från andra skattskyldiga. Granskningarna sker i praktiken på data och kostnaderna för kreditinstituten är lika stora som för andra skattskyldiga.

Donationsavdraget. Giltigheten för fysiska personers donationsavdrag ska förlängas och gälla ännu nästa år. Det betyder att fysiska personer och dödsbon ännu nästa år får dra av penningdonationer på 850—250 000 euro för att främja vetenskap eller konst till ett universitet eller en högskola som får offentlig finansiering. Mottagaren kan också vara en yrkeshögskola eller en universitetsfond i anknytning till ett universitet eller en högskola.

Det är helt motiverat att bestämmelsens giltighet förlängs, anser utskottet. Det handlar om ett incitament som hänger samman med universitetsreformen och som kan främja universitetens och högskolornas medelsinsamling. Det blev aktuellt med en förlängning av giltigheten när det blev bestämt att tiden för medelsinsamling som berättigar till statlig medfinansiering skulle förlängas med sex månader till slutet av juni nästa år. För Tammerfors tekniska universitets del fortsätter medelsinsamlingen hela nästa år.

Föreningen Finlands universitet UNIFI som representerar universiteten konstaterar för sin del att enskilda personers och företags penningdonationer är ett nytt inslag i finansieringen av universiteten. Det behövs mer tid för att bygga upp och förankra det nya tillvägagångssättet. Finanskrisen och den efterföljande lågkonjunkturen har dessutom begränsat företags och enskilda personers möjligheter till finansiering. Också de här aspekterna talar enligt utskottets mening för en förlängning av giltighetstiden för avdragsrätten.

Frågan har än så länge inte heller haft någon större fiskal betydelse; fysiska personer gjorde i fjol avdragsgilla donationer för cirka 3,7 miljoner euro. Donatorerna var omkring 300. Regeringen bedömer dessutom att den tidsbundna avdragsrätten kan ha koncentrerat donationerna till 2009 och 2010. Effekterna för nästa års skatteintäkter kan alltså vara mindre än tidigare.

Övriga ändringar. Utskottet har inga invändningar mot propositionen till den del det gäller att förlänga tiden för avdrag för förlust för överlåtelse av egendom från tre till fem år eller att justera en presumtiv anskaffningsutgift vid generationsväxling. I det här sammanhanget är det inte heller lämpligt att ingripa i omfattningen av avdragsrätten för överlåtelseförlust i övrigt. Frågan är principiell och det faller sig naturligt att bedöma den i samband med den pågående bredare granskningen av skattebasen.

Det är lämpligt att behandlingstiderna för rättelseyrkande preciseras och att Skatteförvaltningen temporärt får i uppgift att tillhandahålla elektroniska identifieringstjänster. Det främjar såväl Skatteförvaltningens som andra aktörers ärendehantering. Förslagen är därmed mycket väl motiverade.

Lagmotionerna

Utskottet föreslår att lagmotionerna förkastas.

Utskottets förslag till beslut

Riksdagen

godkänner lagförslagen utan ändringar och

förkastar lagmotionerna LM 66/2009 rd, LM 16/2010 rd och LM 60/2010 rd.

Helsingfors den 30 november 2010

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Hannes Manninen /cent
vordf. Kari Rajamäki /sd
medl. Matti Ahde /sd
Christina Gestrin /sv
Pertti Hemmilä /saml (delvis)
Bjarne Kallis /kd
Kyösti Karjula /cent
Esko Kiviranta /cent
Mikko Kuoppa /vänst
Reijo Laitinen /sd
Mika Lintilä /cent

Olli Nepponen /saml
Tuija Nurmi /saml
Kirsi Ojansuu /gröna
Markku Rossi /cent
Matti Saarinen /sd
Petri Salo /saml
Sari Sarkomaa /saml
Minna Sirnö /vänst (delvis)
Pia Viitanen /sd
ers. Matti Kauppila /vänst (delvis)
Reijo Paajanen /saml.

Sekreterare i delegationen var

utskottsråd Maarit Pekkanen.

RESERVATION 1

Motivering

Regeringen föreslår ändringar i lagen om inkomstskatteskalan (RP 122/2010 rd) och en del andra skattelagar. Syftet är att fortsätta genomföra de beslut som finns i programmet för Matti Vanhanens andra regering och de beslut som fattats vid valperiodens så kallade politiska halvtidsmangling. Att regeringsprogrammet fortsätter betyder bland annat att inkomstskatteskalan ruckas och lindras 2011. Argumentet är att medborgarnas köpkraft ska stärkas.

Den pågående ekonomiska krisen har inverkat negativt på medborgarnas köpkraft och därför har också staten tvingats, och tvingas fortfarande, ta upp lån för sammanlagt tiotals miljarder euro. Det kostar staten över 400 miljoner euro att rucka på inkomstskatteskalan, men inte förbättrar det medborgarnas köpkraft i nämnvärd mån. Den ändrade skalan ger dem som tjänar ca 1 000 euro i månaden så där 5—6 euro, dem som tjänar kring 2 500 euro i månaden ca 15 euro och dem som tjänar 10 000 euro omkring 22 euro mer i månaden. Kom inte och säg att människors köpkraft stärks genom en sådan ändring av skalan.

Staten befinner sig alltså i en sådan situation att det tar årtionden att betala tillbaka de lån som den nu tagit upp på några få år. Om man ser på situationen ur den här synvinkeln och å andra sidan på vad staten själv skulle kunna göra med 400 miljoner euro, spelar det en betydligt större roll än om beloppet delades ut som relativt små summor till enskilda skattebetalare.

Förslag

Jag föreslår

följande ändring i 1 § i lagförslag 1 i regeringens proposition (RP 122/2010 rd).

Reservationens ändringsförslag**Lagförslag 1**

1 §

Vid beskattningen för 2011 fastställs den inkomstskatt för förvärvsinkomst som enligt inkomstskattelagen (1535/1992) ska betalas till staten i enlighet med en progressiv inkomstskatteskala enligt följande:

Beskattningsbar förvärvsinkomst, euro	Skatt vid nedre grän- sen, euro	Skatt på den del av inkomsten som överskri- der den nedre gränsen, %
15 200 — 22 600	8	6,5
22 600 — 36 800	489	17,5
36 800 — 66 400	2 974	21,5
66 400 —	9 338	30,0

Helsingfors den 30 november 2010

Bjarne Kallis /kd

RESERVATION 2

Motivering

Skatteskalen och 106 § i inkomstskattelagen

Vänsterförbundet anser att man med beskattningen bör eftersträva rättvisa, att höginkomsttagare bör vara med och betala landets gemensamma utgifter med en större andel än låginkomsttagare. En hållbar princip för beskattningen är att var och en betalar efter förmåga. Ju större inkomsterna är, desto mer skatter klarar man av att betala också proportionellt. Det är dessutom rättvist.

Regeringens i och för sig omfattande skattelättnader prioriterar höginkomsttagarna, inte bara i euro utan också procentuellt. Till råga på allt gagnar de stora skattelättnaderna inte dem som på grund av moderskap, arbetslöshet eller av något annat skäl lever på förmåner som kompenserar löneinkomsterna. De här kompenserande inkomsterna är redan i sig mindre än de löneinkomster de bygger på. Ändå beskattas de här förmånsinkomsterna strängare än löneinkomster.

Vänsterförbundet föreslår en mer rättvis inkomstfördelning. För beskattningens vidkommande betyder det

- att alla årsinkomster som ligger under 10 000 euro befrias från skatt genom att grundavdraget vid kommunalbeskattningen i första fasen höjs till 3 000 euro (se 106 § i lagförslag 2 i reservationen) och genom att den procentuella minskningen av avdraget höjs

- att det inte är läge att lindra beskattningen av de högsta inkomsterna

- att kapitalinkomster beskattas på samma sätt som löneinkomster

- att en förmögenhetsskatt införs
- att arvsskatten för makar i stället sänks
- att den överloppsvinst som tillfaller energibolagen på grund av samhällets beslut (s.k. windfallvinst och kärnbränsle) beskattas.

— För tillfället beskattas kapitalinkomster klart lindrigare och därtill får den skattefria inkomsten från icke-börslistade bolag uppgå till 90 000 euro. Det är långt ifrån rättvist.

Närståendevårdarna och 92 § i inkomstskattelagen

I slutet av 2006 omfattades 12,1 procent av dem som fyllt 75 år av anstalts- och boendetjänster för äldre. Stödet för närståendevård har däremot klart ökat på 2000-talet: antalet klienter har ökat med drygt 40 procent och andelen personer som fyllt 75 år och som sköts med hjälp av stödet för närståendevård från 3,0 till 3,7 procent (Stakes statistik 2006).

Man räknar med att antalet personer i Finland som fyllt 75 år kommer att öka kraftfullt, inte minst från och med 2020 då de stora åldersklasserna når 75 års ålder. Närståendevården är ett alternativ att tillhandahålla äldre omsorgstjänster och möjliggör för vårdtagaren att bo hemma så länge som möjligt. Statistiken för 2007 visar att det fanns 29 000 kommunala närståendevårdare i Finland.

Fler än hälften av närståendevårdarna var pensionärer och omkring en femtedel i heltidstjänst 2007. Eftersom bland annat pensionstagare beskattas mycket strängt för extrainkomster, vilket arvodet för närståendevård är för den som är pensionerad, kapar skattmasen nästan hälften av vårdarvodet för en sådan person. Om det råkar sig så illa att närståendevårdaren också är djupt skuldsatt, ror utmätningssmannen iväg med den andra hälften av arvodet. Att pensionstagare som är närståendevårdare beskattas strängare beror på pensionsinkomstavdraget i inkomstskattelagen. Den stränga beskattningen av arvodet för närståendevård kan inte lindras utan att till exempel bestämmelserna om skatteavdrag för pensionstagare ändras.

Därför är vår lösning den att arvodet till en närståendevårdare bör vara skattefritt. För den

lösningen talar också det att det är ett krävande uppdrag att vara närståendevårdare och att det binder vårdarna dygnet runt. Arvodet för närståendevård ska enligt lagen vara minst 300 euro i månaden. Arvodet beskattas med omkring 50 procent om närståendevårdaren också är pensionär. Det är ett synnerligen stort missförhållande.

Vi föreslår att också arvodet till närståendevårdare görs skattefritt (se 92 § i lagförslag 2). Hänvisning: rdl. Kuoppas lagmotion med för-

slag till lag om ändring av 92 och 106 § i inkomstskattelagen (LM 60/2010 rd).

Förslag

Vi föreslår

*att lagförslag 3—6 godkänns enligt utskottets betänkande och att lagförslag 1 och 2 godkänns med ändringar (**Reservationens ändringsförslag**).*

Reservationens ändringsförslag

1.

Lag

om inkomstskatteskalen för 2011

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

Vid beskattningen för 2011 fastställs den inkomstskatt för förvärvsinkomst som enligt inkomstskattelagen (1535/1992) ska betalas till

staten i enlighet med en progressiv inkomstskatteskala enligt följande:

Beskattningsbar förvärvsinkomst, euro	Skatt vid nedre grän- sen, euro	Skatt på den del av inkomsten som överskri- der den nedre gränsen, %
15 600 — 23 200	8	6,5
23 200 — 37 800	502	17,5
37 800 — 68 200	3 057	21,5
68 200 —	9 593	35,0

2 §

(Som i FiUB)

2.

Lag**om ändring av inkomstskattelagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i inkomstskattelagen (1535/1992) 48 § 5 mom., 50 § 1 mom., 100 § 2 och 3 mom., 101 § 2 mom., 106 § och 125 § 2 mom., och
fogas till 92 § *en ny 26 punkt,*
 av dem 50 § 1 mom. sådant det lyder i lag 980/1999, 92 § *sådan den lyder delvis i lag 1360/2002, 1273/2004, 528/2005, 770/2005, 1128/2005 och 946/2008*, 100 § 2 mom., 101 § 2 mom., 106 § och 125 § 2 mom. sådana de lyder i lag 1251/2009 samt 100 § 3 mom. sådant det lyder i lag 946/2008, som följer:

48 och 50 §
 (Som i FiUB)

92 § (Ny)

Skattefria sociala förmåner

Skattepliktig inkomst är inte

— — — — —
 26) *vårdarvode enligt lagen om stöd för
 närståendevård (937/2005) till en närstående-
 vårdare.*

100 och 101 §
 (Som i FiUB)

106 §

Grundavdrag vid kommunalbeskattningen

Om en skattskyldig fysisk person har en nettoförvärvsinkomst som efter de ovan nämnda avdragen inte överstiger 3 000 euro, ska från denna dras av detta inkomstbelopp. Om nettoförvärvsinkomstens belopp efter de nämnda avdragen överstiger fullt grundavdrag, ska avdraget minskas med 20 procent av den överskjutande inkomsten.

125 §
 (Som i FiUB)

Ikraftträdandebestämmelsen
 (Som i FiUB)

Helsingfors den 30 november 2010

Mikko Kuoppa /vänst
 Minna Sirnö /vänst
 Matti Kauppila /vänst

RESERVATION 3

Motivering

Vi föreslår i vår skuggbudget att grundavdraget vid kommunalbeskattningen höjs från 2 220 till 3 000 euro från början av 2011.

Det lägsta grundavdraget vid kommunalbeskattningen är för tillfället 2 200 euro och det görs efter alla andra avdrag. Om den inkomst som ska beskattas vid kommunalbeskattningen efter övriga avdrag är mer än 13 000 euro beviljas inget avdrag. Om grundavdraget höjs till 3 000 euro stiger inkomstgränsen till 18 000 euro. Om grundavdraget höjs minskar det antalet personer som har rätt till det. Lösningen lindrar beskattningen för låginkomsttagare — som arbetslösa och pensionärer med små inkomster — och är socialt rättvis. Vi socialdemokrater föreslår förbättringar också i det allmänna bostadsstödet och bostadsstödet för pensionstagare och i utkomstskyddet för arbetslösa. De här åtgärderna i kombination med en betydande höjning av grundavdraget betyder en klar förbättring i låginkomsttagarnas försörjning.

Förslag

Vi föreslår

att lagförslagen godkänns enligt utskottets betänkande men 106 § i lagförslag 2 i RP 122/2010 rd med följande ändringar:

Reservationens ändringsförslag**Lagförslag 2**

106 §

Grundavdrag vid kommunalbeskattningen

Om en skattskyldig fysisk person har en nettoförvärvsinkomst som efter de ovan nämnda avdragen inte överstiger 3 000 euro, ska från denna dras av detta inkomstbelopp. Om nettoförvärvsinkomstens belopp efter de nämnda avdragen överstiger fullt grundavdrag, ska avdraget minskas med 20 procent av den överskjutande inkomsten.

Ikraftträdandebestämmelsen
(Som i FiUB)

Helsingfors den 30 november 2010

Matti Ahde /sd
Matti Saarinen /sd

Kari Rajamäki /sd
Pia Viitanen /sd